

Európai Dietetikus Kompetenciák és a dietetikus alkalmassági körének hat területe (EDK)

Az Európai Dietetikus Szövetség (EFAD) állásfoglalása

Az Európai Dietetikus Szövetség 27. Küldöttgyűlésén, 2016 szeptemberében elfogadásra került

1.0 Bevezetés

Minden szakterületnek megvan az egyedi, a területre jellemző tudásból, képességből és

A szakmai kompetencia „a kommunikáció, a tudás, a gyakorlati képességek, a klinikai érvelés, az érzelmek, az értékek és az önértékelés megfontolt, állandó használata”, valamint „a különböző elemek együttes alkalmazása a sikeres gyakorlat és a komplex szituációk megoldásának érdekében”. Epstein R and Hundert E.: Defining and assessing professional competence. JAMA. 2002; 287: 226-35.

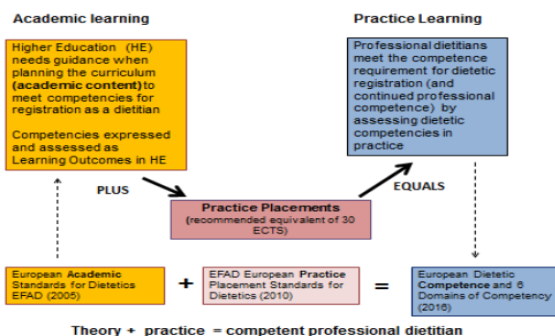
magatartásból álló kompetencia csomagja, ami meghatározza a szakmát és annak gyakorlását.

Az egységes európai dietetikus kompetenciák meghatározása különösen nehéz, mivel a dietetikusok Európa-szerte különbözőképpen gyakorolják szakmájukat. Habár minden európai ország különböző körülményekkel rendelkezik, az Európai Dietetikus Kompetenciák azokat az egyedi tudásra, képességre és magatartásra jellemző alapértékeket írják le, amelyek a dietetikusokat megkülönböztetik az egyéb szakdolgozótól. Ez a dokumentum az európai dietetikusok (Epstein és Hubert által megfogalmazott) kompetenciáit írja le, amelyeknek a kezdő szakemberek felelnek meg.

Továbbá iránymutatást ad az oktatóknak és a dietetikusoknak kompetenciáik mérésére. A legtöbb dietetikus e kezdő szintű kompetenciáin túl teljesít, ahogy az évekkal fejlődik szakmájában.

A szakmagyakorlat elméleti és gyakorlati tudást is igényel, ebből adódóan az európai dietetikusok oktatása az elméleti tudás és a gyakorlati alapú oktatás elvárásait is magában foglalja. Előbbit az Európai Oktatási Irányelvek, utóbbit az Európai Szakmagyakorlati Elhelyezés Irányelvei határozzák meg. Az EDK az alapkompenciákat írja le, amivel bármelyik kezdő dietetikus rendelkezik elméleti- és gyakorlati tanulmányai eredményeképpen. A kompetenciákat szükséges rendszeresen felülvizsgálni, hogy tükrözzék a szakmai fejlődést, amit egy dietetikus szakmai útja során végigjár.

Az EDK az EFAD minden tagegyesületére érvényesek. Ezen felül a különböző dietetikus szakterületekre (klinikumban, ételmezésben és közegészségügyben/prevencióban dolgozó dietetikusok területe) specifikus kompetenciák is kidolgozásra kerülnek.

2.0 A dietetikus alkalmasságának hat területe - összefoglalás

1.0 Egészségügyi hivatásgyakorlat

Célja: A dietetikusok olyan egészségügyi szakdolgozók, akik biztonságos és hatékony ellátást nyújtanak; a szükséges etikai irányelveket követve.

2.0 Táplálkozástudományi és dietetikai alaptudás

Célja: A megszerzett szakmai tudást a dietetikusok egyedi, szakterületükre specializált módon használják fel.

3.0 Dietetikusi hivatásgyakorlat folyamata, érvelés

Célja: A dietetikus tudását és képességeit rendszerszemléletben, hatékony módon használja a biztonságos egészségi kimenetel érdekében.

4.0 Bizonyítékokon alapuló szakmagyakorlat

Célja: A dietetikusok a táplálkozástudomány és élelmezés terén végzett munkájukat bizonyítékokon alapulva végzik.

5.0 Önállóság, megbízhatóság és minőség a gyakorlatban

Célja: A dietetikusok felismerik, hogy felelősek a tevékenységeikért és önállóan végzik szakmagyakorlatukat, a megfelelő minőséget biztosítva.

6.0 Kommunikáció és kapcsolatépítés képessége a gyakorlatban

Célja: A dietetikusok tanácsadói-, oktatói tevékenységeiket egy több ágazatot érintő környezetben, a különböző egészségi- és szociális szükségletekhez igazítva végzik.

Ahhoz, hogy a dietetikus minden szempontból kompetens legyen, mind a hat területre vonatkozólag szükséges alkalmasságát bizonyítania. Az első terület azokat az általános kompetenciákat írja le, amelyek minden egészségügyi szakdolgozóra érvényesek, míg a további öt terület kifejezetten a dietetikus szakemberre jellemző.

3.0 A dietetikusi kompetenciák és az alkalmasság hat területének leírásához használt definíciók

Kompetencia (competence): A kompetencia meghatározza, hogy az egyén MIT képes jól, hatékonyan, a szakmai sztemerdekét követve végezni

Alkalmasság (competency): Míg a kompetencia az egyén gyakorlatát teljességében jellemzi, az alkalmasság csak egy képességet ír körül.

Tanulás eredménye (learning outcome): A tanulás eredménye olyan állításokat takar, ami a tanulótól elvárható, hogy tudja, értse és bemutassa, miután elvégezte tanulmányait.

Magatartásbeli cél vagy eredmény (behavioural objective or outcome) három részt foglalhat magában:

- egy meghatározott, körülírt cselekvést
- azokat a feltételeket, amik lehetővé teszik a cselekvéshez szükséges magatartást
- az elfogadható cselekvés kritériumait.

4.0 Európai Dietetikus Kompetenciák és a dietetikus alkalmasságának hat területe

1.0 Egészségügyi hivatásgyakorlat

Célja: A dietetikusok olyan egészségügyi szakdolgozók, akik biztonságos és hatékony ellátást nyújtanak; a szükséges etikai irányelveket követve

Kompetencia	Tanulás- vagy magatartásbeli eredmény	Példák a dokumentált vagy megfigyelt jó magatartásokra
1.1 Ismeri, elemzi és munkája során figyelembe veszi a releváns egészségi- és társadalmi körülményeket.	a) Meghatározza, használja és rögzíti a páciens-központú kezelés tervezéséhez szükséges orvostudományi-, biokémiai-, társadalmi- és környezeti adatokat. b) Számos forrást használ ahhoz, hogy megszerezze a szükséges orvostudományi-, biokémiai-, társadalmi-, gazdasági- és környezeti adatokat, figyelembe véve az etikai kérdéseket.	<ul style="list-style-type: none">Egyének és csoportok egészségfejlesztését érintő beavatkozáskor a releváns információt használja fel.A tervezést megelőzően egységesíti és rögzíti az egyénekről és csoportokról szerzett információkat.
1.2 Használja problémamegoldó- és döntéshozó képességét.	a) Összegyűjti, majd kielemezi az azonosított problémához kapcsolódó információkat. b) Logikus és szisztematikus megközelítéssel áll a problémamegoldáshoz. c) A legjobb megoldást használja a problémamegoldáshoz. d) Kiértékeli a megoldás sikerességét és szükség esetén további lépéseket tesz a javítás érdekében.	<ul style="list-style-type: none">További információt kér vagy keres, amennyiben nem áll rendelkezésére elegendő adat ahhoz, hogy megbízható és helyes döntést hozzon.Megmutatja, hogy miként elemzi és értékeli a különböző forrásokból származó információkat, mielőtt a problémamegoldásra használná fel azokat.Tervet ír arra vonatkozólag, hogy miként értékeli az eredményeket és mik lesznek a következő lehetséges lépések.
1.3 Használja az újszerű technológiákat, valamint informatikai képességeit az információk keresésére, elemzésére és megosztására.	a) Az adatgyűjtés során szerzett információk alapján tervez. b) Minden információt a kialakított iránymutatásokon belül kezel. c) Átlátható, pontos feljegyzéseket készít	<ul style="list-style-type: none">Meg tudja mutatni, milyen átlátható és értékes feljegyzéseket használ a megbízható információk biztosítása érdekében.Az elérhető technológiák széles választékát használja tevékenységeihez.

	<p>szakmai szolgáltatásairól.</p> <p>d) Újszerű technológiákat használ gyakorlata során (szoftver, multimédiás eszközök, keresők, stb.).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az információgyűjtés és rögzítés etikailag korrekt, jogilag hozzáférhető információkból történik.
<p>1.4 Használja alap kutatási képességeit, ami magában foglalja a kutatási eredmények felülvizsgálatát, tisztázását és használatát is.</p>	<p>a) Értékeli a kutatási eredményeket és egyéb evidenciákat és meg tudja mutatni, hogy ezek miként segítették a gyakorlatban.</p> <p>b) Ismeri azokat a módszereket, amelyeket az egészségügyi kutatásokban elterjedten használnak.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Szakmai bizonyítékokon alapulva végzi tevékenységét és képes megmagyarázni a bizonyíték hitelességét a problémához fűződően.
<p>1.5 Használja az angol nyelvet tudásának fejlesztéséhez.</p>	<p>Az írott angol megfelelő ismerete elengedhetetlen az egészségügyi szaklapok és könyvek olvasásához.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Angol nyelven írt szaklapokból és könyvekből származó információt is felhasznál szakmagyakorlata során.
<p>1.6 Képes a személyes kommunikációra szóban és írásban, egyéb szakemberekkel, egyénnel és csoportokban egyaránt.</p>	<p>a) A legjobb módszert használja az egyénnel és csoportokkal való kommunikációhoz.</p> <p>b) Felismeri, ha a kommunikációban probléma merül fel, hogy egyéb módszert lehessen választani.</p> <p>c) A kommunikáció stílusát az egyének és csoportok igényeihez és értelmi képességeihez szabja.</p> <p>d) Hazai és nemzetközi kapcsolatokat is épít tudásának és ismereteinek bővítés érdekében.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az adott egyénhez és csoporthoz illő kommunikációs módszert használja, ami értelmessé teszi a beszélgetést. • Meg tudja magyarázni, hogy egy találkozó miért nem sikerült jól és miként lehetett rajta javítani. • Részt vállal hazai és nemzetközi munkacsoportokban, részt vesz konferenciákon, tagja szervezeteknek.
<p>1.7 Értékeli és tiszteli az egyéni sokszínűséget és kulturális különbségeket a kultúrák és különböző országok szokásainak ismerete segítségével.</p>	<p>a) A szakmai szabályzásokkal és irányelvekkel összhangban végzi tevékenységét (pl. információ-szabadság, titoktartási kötelezettség).</p> <p>b) A szakmai sztenderdeknek és a szakmagyakorlati irányelveknek megfelelően</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mindennapi munkája során látszik, miként veszi figyelembe a páciens körülményeit munkája során, az oda vonatkozó rendeleteknek és irányelveknek megfelelően.

	végzi munkáját (pl. etikai kódex, szakmagyakorlati sztenderd).	
1.8 Ismeri és alkalmazza a jogi- és etikai alapelveket a munka minden területén.	<p>a) Gyakorlati és személyes kompetenciáinak határán belül végzi gyakorlatát.</p> <p>b) Olyan módon végzi munkáját, amely kölcsönös tiszteletet és bizalmat mutat, valamint a páciens legjobb javát szolgálja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Páciens-központú megközelítést alkalmaz, amely tiszteli a kliens kéréseit és javát. • Ismeri saját szakmai korlátait és kompetenciáinak határait. • Tudja, hogy kompetenciái mire terjednek ki és ez milyen szolgáltatások felajánlására jogosítják fel.
1.9 Felülvizsgálja önmagát, aktív az élethossziglan tartó tanulásban, hogy megőrizze szakmagyakorlatának megfelelő minőségét.	<p>a) Bírálja és értékeli saját gyakorlatát.</p> <p>b) Rendszeresen értékeli szolgáltatásának minőségét és keresi a lehetőséget a fejlődésre.</p> <p>c) Terveket készít annak érdekében, hogy megfeleljen az elvárt szakmai kompetenciáknak.</p> <p>d) Állandóan frissíti tudását a szakirodalmak, valamint a konferenciákon és szakmai találkozókra való részvétel segítségével.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El tudja magyarázni és gyakorolja is az önértékelés folyamatát és annak használatát. • Naplót vezet saját munkájának értékeléséről, ami bizonyítja, hogy miképp használja azt a gyakorlatban. • A különböző beszámolókból a releváns szakirodalmi hivatkozások is megtalálhatóak.
1.10 Biztonságos munkavégzési körülményeket teremt és tart fent.	<p>a) Ismeri a biztonsági- és egészségügyi szabályozásokat, rendeleteket és folyamatokat, amelyeket használ is munkavégzése során.</p> <p>b) Biztonságos munkahelyi körülményeket teremt és minimalizálja a biztonság-egészségügyi kockázatot (pl. fertőzés) minden felhasználó számára.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El tudja magyarázni, mit nevezünk biztonságos munkavégzési környezetnek, azt fenn tudja tartani és abban is működik.

2.0 Táplálkozástudományi- és dietetikai alaptudás

Célja: A megszerzett szakmai tudást a dietetikusok egyedi, szakterületükre specializált módon használják fel.

Kompetencia	Tanulás- vagy magatartásbeli eredmény	Példák a jó magatartásokra
2.1 Integrálja az élelmiszerekről, az étkeztetésről, valamint a táplálkozástudományról szerzett ismereteket gyakorlata során.	a) A betegségek megelőzéséhez, kezeléséhez és a jó egészségi állapot elősegítéséhez használja táplálkozástudományi-, élelmiszertudományi-, közegészségügyi- és dietetikai ismereteit.	<ul style="list-style-type: none"> • Tervet készít a személyes és csoportos oktatáshoz, valamint lakossági programokhoz • Felettesei beszámolóí igazolják az élelmiszerekről, az étkeztetésről, valamint a táplálkozástudományról szerzett ismeretinek megfelelő használatát. • Páciensekkel történő beszélgetése során használja az élelmiszerismeret- és az ételkészítési technológia területén szerzett tudását is. • Az beteg ellátási terv készítésekor megfelelően használja a tápanyagtáblázatot és tápértékösszetéti adatokat. • A közétkeztetés minden aspektusát ismeri, ami befolyásolhatja a kliens jóllétét (az alapanyag beszerzéstől kezdve, az elkészítésen keresztül, a kiosztásig).
2.2 Integrálja orvos-biológiai tudását munkavégzése során.	a) Használja élettani-, valamint a táplálkozáshoz kapcsolódó biomarkerek terén szerzett tudását a biztonságos szolgáltatás nyújtásához.	<ul style="list-style-type: none"> • Esettanulmányokat vezet, amelyek bizonyítják miként járult hozzá élettani tudása a páciens megfelelő ellátáshoz. • A kezelési terv kialakításához felhasználja a biokémiai paramétereket és labor tesztek eredményeit.
2.3 Integrálja a magatartás- és társadalomtudomány területén szerzett tudását gyakorlata során.	a) Pszichológiai-, szociológiai tudását, valamint motivációs technikáit is használja annak érdekében, hogy az	<ul style="list-style-type: none"> • Beszámolót vezet, amely tartalmazza, hogy miként használta pszichológiai-, szociológiai tudását,

	<p>egyénekkel, vagy csoportokkal interaktív módon dolgozzon.</p> <p>b) A dietetikai kezelés során hatékony kommunikációs módszereket használ.</p> <p>c) A kezelés során átadja, hogy miért szükségesek a magatartásbeli változások az étkezési szokások megváltoztatásához.</p>	<p>valamint motivációs technikáit a kezelés során.</p> <ul style="list-style-type: none"> Esettanulmányok segítségével bizonyítja, hogy egyes esetekben miként volt szükség társadalomtudományi ismereteire.
<p>2.4 Ismeri és használja a pedagógiai ismereteit és képességeit a dietetikai gyakorlatban.</p>	<p>a) Pedagógia ismereteit felhasználja az egyének és csoportok számára kialakított tanulási környezet tervezéséhez és fejlesztéséhez.</p> <p>b) Értékeli a kialakított környezet hatékonyságát a további lépések meghatározásához.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Oktatási tevékenységeit egyéneknek vagy csoportoknak, igényeikhez mérten, esettanulmányok bemutatásával végzi. Felülvizsgálja saját oktató tevékenységét és elemzi, miben fejlődhetne a hatékonyság növelése érdekében.
<p>2.5 Integrálja az üzleti és vezetői képességeket és elveket munkája során.</p>	<p>a) Képes egy alapszintű üzleti terv kialakítására a biztonságos és szakmailag megalapozott szolgáltatás kialakítása érdekében.</p> <p>b) Bemutatja, hogy a vezetői képességek és erőforrások (anyagi, humán, fizikai) miként befolyásolják a szolgáltatás minőségét.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Üzleti- és vezetői képességeit felhasználva össze tud állítani egy üzleti tervet a dietetikai- /táplálkozástudományi gyakorlatához.
<p>2.6 Integrálja a szervezeti-, szakmai- és jogi követelményeket a dietetikai szolgáltatás alkalmával.</p>	<p>Felismeri, hogy a releváns szervezeti- és jogi követelmények megértése, miként szolgálja a biztonságos szakmgyakorlatot.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Dokumentálja a releváns szakmai etikai- és gyakorlati irányelveknek és sztenderdeknek való megfelelést.

3.0 Dietetikusi hivatásgyakorlat folyamata, érvelés

Célja: A dietetikus tudását és képességeit rendszerszemléletben, hatékony módon használja a biztonságos egészségi kimenetel érdekében

Kompetencia	Tanulás- vagy magatartásbeli eredmény	Példák a dokumentált vagy megfigyelt jó magatartásokra
3.1 A táplálásterápia folyamata során kliens-központúan jár el, az egyének, csoportok és lakosság elvárásai alapján.	<p>a) Az egyénnel, csoportokkal és közösségekkel együtt azonosítja, értékeli és alakítja a táplálkozásukat érintő célokat.</p> <p>b) Részletes kezelési tervet dolgoz ki és alkalmaz, majd ellenőrzi, értékeli és beszámol a táplálásterápia eredményeiről.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Táplálásterápiai terveket, eseti beszámolókat, étrendeket készít, amelyek bizonyítják alapos élelmiszer- és táplálkozástudományi ismereteit, enterális és parenterális területen egyaránt. Beszámolókat ír csoportos oktatási / lakossági programjairól, amelyek az érintettek szükségleteinek értékelését és a tervezés fontosságát bizonyítják. Indoklással ellátott beszámolót készít egy-egy dietetikai terv megvalósításáról és eredményeiről. Kliens-központú gyakorlatáról bizonyítékkal tud szolgálni. A hatályos irányelvekkel, folyamatokkal és szakmai etikával való egyezőséget, a táplálásterápia alkalmával készített feljegyzései mutatják.
3.2 Felismeri az etikai és jogi összefüggéseket olyan esetekben, mikor az egyén képtelen ésszerű döntést hozni egy étel, ital vagy táplálási mód módosítása vagy visszavonása kapcsán.	Minden egyéni esetet értékel és ésszerű, bizonyítékon alapuló magyarázatot ad egy-egy dietetikai beavatkozás és/vagy tevékenység kiválasztására.	<ul style="list-style-type: none"> Olyan tervet készít, amely egy olyan szimulált vagy tényleges esetre készült, ahol a beavatkozás választását az egyén helyett kellett megtenni a jogi és etikai kereteket figyelembe véve.
3.3 Saját gyakorlatát felülvizsgálja és mérlegeli.	a) A reflektáció (mérlegelés) folyamatát használja a kritikus incidensek kezelése során, amelynek eredményeképpen fény derül szakmai előnyeire.	<ul style="list-style-type: none"> Leírja egy kritikus incidens során alkalmazott mérlegelési folyamatát. Kimutatja, hogy a

	b) Terveket dolgoz ki saját gyakorlatának fejlesztésére.	<p>szakmagyakorlat szisztematikus értékelése milyen élethosszigan tartó tanulási lehetőségeket biztosít.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A tanulóktól, kollégáktól kapott visszajelzéseket felhasználja gyakorlata során.
3.4 Önállóan és csapatban is tud dolgozni, miközben a táplálkozási ismereteket egy teljes körű egészségügyi ellátásba integrálja.	<p>a) Felkeresi azokat a szakembereket, akik hozzá tudnak járulni a hatékony tápláláshoz, és együttműködik velük az optimális táplálási eredmény elérése érdekében.</p> <p>b) Fenntartja és ápolja ismereteit az elérhető jó gyakorlatokról és irányelvekről.</p> <p>c) Hozzájárul a csapat döntéshozatalához.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bizonyítja, hogy a táplálásterápia egyéb szakemberekkel együttműködésben történt. • Példát mutat arra, amikor saját ismeretinek vagy tapasztalatának limitációi miatt egy-egy esetben egy kompetensebb csapathoz fordult. • Felmutatja a jó gyakorlatok és irányelvek használatát a biztonságos szakmai gyakorlathoz.
3.5 Tiszteli az egyéneket, csoportokat és közösségeket érzelmi, szociális, kulturális és vallási szükségleteit.	<p>a) Felismeri a társadalmi, kulturális, regionális és vallási körülmények hatását az élelmiszerválasztásra és ellátásra.</p> <p>b) Kliens-központú beavatkozást és fejlesztést alkalmaz.</p> <p>c) Felismeri és alkalmazza a fenntarthatóság alapelveit gyakorlata során.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A táplálásterápia tervezése során figyelembe veszi a kliensek és az adott közösség széleskörű szocio-kulturális tulajdonságait és forrásait. • A megkülönböztetést tiltó irányelvek alapján végzi kliens-központú gyakorlatát. • Egyénekekkel és csoportokkal való munkáját a megfelelő, fenntarthatósággal kapcsolatos tudatossággal végzi.
3.6 A dietetikai gyakorlat gazdasági értékét (költséghatékonyságát) egyéneknek, csoportoknak, munkáltatóknak és döntéshozóknak egyaránt tudja demonstrálni.	Dietetikai gyakorlatát költséghatékonyság oldalról is elemzi.	<ul style="list-style-type: none"> • Beszámolót ír olyan projektekről, amely költséghatékonysági bizonyítékkal bír. • Megtalálja azokat a módszereket és eszközöket, amelyekkel erőforrás- és költséghatékonyságban

		<p>lehet dolgozni.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hatékony és megfelelő időben kivitelezett munkát végez.
--	--	--

4.0 Bizonyítékokon alapuló szakmagyakorlat

Célja: A dietetikusok a táplálkozástudomány és élelmezés terén végzett munkájukat bizonyítékokon alapulva végzik

Kompetencia	Tanulás- vagy magatartásbeli eredmény	Példák a dokumentált vagy megfigyelt jó magatartásokra
4.1 Átfogóan kutatja, értékeli és alkalmazza a táplálkozás-, dietetika-, élelmiszerismeret-, társadalom-, edukáció- és magatartástudományt a gyakorlatban.	<p>a) Képes önállóan végezni kutató tevékenységét a nemzetközi és hazai szakirodalmakban és egyéb releváns forrásokban.</p> <p>b) Értelmezi, elemzi, rendszerezíti, értékeli a kutatási eredményeket és gyakorlatban való alkalmazásukat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bizonyítékokon alapuló beszámolót ír a kezelés indoklására. • Olyan esettanulmányokat készít, amelyek bizonyítékokon alapuló megközelítést mutatnak, indokolt kimenetellel. • Logikus indoklason alapuló megközelítéssel végzi dietetikus munkáját. • Terápiás tervet készít, amelyen keresztül problémamegoldó képességét is be tudja mutatni.
4.2 Felismeri, megtervezi és részt vesz kutatási tevékenységekben, valamint folyamatosan ellenőrzi munkáját a szakmagyakorlat fejlesztése érdekében.	<p>a) Részt vesz a táplálkozástudományt és dietetikát érintő kutatási/ elemző/ felülvizsgáló projektekben.</p> <p>b) Használja a kutatástervezés, adatkezelés, -elemzés és -értelmezés alapelveit dietetikai gyakorlata során.</p> <p>c) Képes bemutatni, hogy kutatási tevékenységei eredményeit miképp tudja felhasználni munkája fejlesztése érdekében.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Beszámolót ír arról, hogy munkája miképp került felülvizsgálatra a standardok mentén, valamint milyen jövőbeni akciópontok születtek belőle. • Diplomamunkáját / kutatási projektjét a dietetika vagy táplálkozástudomány területén, a megfelelő kutatási irányelveket követve írja meg. • Olyan rendszereket fejleszt ki és használ, amelyek javítják munkavégzése minőségét. • Beszámolót ír arról, hogy a rendszerszemléletű ellenőrzési folyamatok és a bizonyítékok alkalmazása miként

		változtatta meg saját gyakorlatát.
4.3 Az élelmiszerismeret-, diétetika- és táplálkozás tudományát is felhasználja a problémamegoldáshoz.	<p>a) Összegyűjti és elemzi az adott esethez kapcsolódó információkat és ezek alapján javasol megoldást.</p> <p>b) Bizonyítékokon alapuló magyarázatot biztosít egy-egy eset megoldásának mikéntjére.</p> <p>c) Be tudja mutatni, hogy a dietetikusok miképp járulnak hozzá a kutatás folyamatához.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Diplomamunkájához / kutatási projektjéhez kutatási protokollt állít fel. • Táplálásterápiai feljegyzései tartalmazzák, hogy egy-egy eset miként került megoldásra. • Bizonyítja, hogy a dietetikus miképp járul hozzá a kutatási folyamathoz.
4.4 Munkája során a bizonyítékokon alapuló megközelítést alkalmazza.	<p>a) Értékeli az elérhető bizonyítékokat a gyakorlati dietetikai kérdések megválaszolásához.</p> <p>b) A döntés indoklásához az érintettek szempontjait és a kontextushoz illő egyéb faktorokat is figyelembe veszi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Esettanulmányok és feljegyzései segítségével mutatja, hogy miként használta fel a táplálásterápia során az elérhető bizonyítékokat a döntések meghozatalához.
4.5 Megosztja a bizonyítékokon alapuló ismereteit kollégáival és az érintettekkel.	<p>a) A hallgatósághoz igazítva foglalja össze és kommunikálja a kutatási információkat.</p> <p>b) Megosztja saját ismereteit és tapasztalatait másokkal.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A felmerült kérdésekre reagálva, összefoglalót ír a bizonyítékokon alapuló dietetikai- és táplálkozástudományi gyakorlatról. • Szóbeli- vagy poszter prezentációt tart kutatási projektjéről vagy esettanulmányáról.

Célja: A dietetikusok felismerik, hogy felelősek a tevékenységeikért és önállóan végzik szakmagyakorlatukat, a megfelelő minőséget biztosítva

Kompetencia	Tanulás- vagy magatartásbeli eredmény	Példák a dokumentált vagy megfigyelt jó magatartásokra
<p>5.1 Képes önállóan, megbízható szakemberként dolgozni, használva saját tudását és képességeit szakmai döntések meghozatalához.</p>	<p>a) Elfogadja személyes felelősségét és megbízhatóságát tevékenységeiért és döntéseiért.</p> <p>b) Képes egyedül megoldani a problémákat, saját dietetikai tudását és képességeit felhasználva, valamint önállóan kezdeményezi a cselekvést, ahol szükségesnek tartja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tisztában van azzal, hogy miképp hozza meg döntéseit mindennapi munkájában. • Képes megvédeni / érvelni döntései mellett. • Felismeri, majd felelősséget vállal azért, hogy élethossziglan tartó tanulását fenntartsa, ezzel fejlesztve tudását és képességeit. • Olyan eseteket tud felmutatni, ahol személyes önállóságát megkérdőjelezték és abból levonta a tanulságokat. • Egyéb szolgáltatásokat vagy egészségügyi szakemberek is igénybe vesz a legjobb kimenetel érdekében.
<p>5.2 Szakmagyakorlatát folyamatos és rendszerezett önértékelés segítségével fejleszti, valamint minden tevékenységét érthető, lényegre törő módon rögzíti.</p>	<p>a) Dietetikus és egyéb szakterület használatával értékeli gyakorlatát és részt vesz az audit folyamatokban.</p> <p>b) Ha szükséges, adatokat gyűjt és felülírja a terveket annak érdekében, hogy folyamatosan fejlessze dietetikai szolgáltatásának minőségét.</p> <p>c) Használja a jelenlegi technológiákat a gyakorlatban, hogy bizonyítékkal rendelkezzen minőségbiztosítási célból.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Össze tudja foglalni azokat a szakterületeket, amelyeket minőségbiztosítás céljából használ gyakorlata során. • Egy szabványrendszert használ a betegek adatainak gyűjtésére. • Olyan dokumentációt készít, amely átlátható és könnyen felülvizsgálható. • Terveket készít arra vonatkozólag, hogy miként tudná továbbfejleszteni szakmagyakorlatának minőségét. • Ismeri az elektronikus egészségügyi adatrögzítő- és egyéb dokumentációs

		<p>rendszereket, valamint azok előnyeit a minőségi adatszolgáltatásra nézve.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az információs technológiákat arra használja, hogy megbízható módon rögzítse az adatokat a jövőbeni elemzésekhez úgy, hogy a bizalmas információkezelés elveinek is megfeleljen. • Bizonyítékkal tud szolgálni a dietetikai szolgáltatás minőségbiztosítására.
<p>5.3 Az élethossziglan tartó tanuláson keresztül őrzi meg kompetenciáit a megbízható minőségű szakmagyakorlat fenntartásához.</p>	<p>a) Állandó jelleggel felülvizsgálja dietetikai kompetenciáit és gyakorlatát.</p> <p>b) Tervet készít szakmai fejlődéséhez.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rendszeresen kér visszajelzést teljesítményére vonatkozóan munkatársaitól. • Felismeri saját kompetenciaszintjét és összehasonlítja a publikált szakmai kompetenciákkal. • Élethossziglan tartó tanulási tervet készít magának. • A folyamatos fejlődéshez szükséges tevékenységi tervet készít magának. • A tevékenységi lehetőségeket megvitatja, részletezi, hogy felismerje, melyik szolgálja élethossziglan tartó tanulási tervét.
<p>5.4 A jelenleg elérhető technológiák segítségével, az adatokat felelősségteljes módon gyűjti és kezeli, információ-megosztás, beszámoló készítés és minőségjavítás céljából.</p>	<p>a) A jelenleg elérhető technológiák és egyéb eszközök segítségével gyűjti, tervezi és hozza létre a hiteles és megbízható adatokat.</p> <p>b) Értékeli az elektronikusan és egyéb módon gyűjtött adatok jelentőségét és hitelességét.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kiértékeli az összegyűjtött adatok megbízhatóságát és hitelességét felhasználás előtt, a jelenleg elérhető technológiák segítségével. • Megmutatja, hogy miként használhatóak az adatok úgy, hogy megbízható információt nyújtsanak a dietetikai munka különböző területeinek

		<p>tervezéséhez.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Értékeli a tápanyagszámláló szoftverekből származó eredmények hitelességét az étrendek tápanyagösszetételének elemzésekor. • Megmutatja, hogy miként lehet használni az elektronikus egészségügyi adatrögzítő- és egyéb dokumentációs rendszereket a betegellátásban.
<p>5.5 Felvállalja a felelősséget olyan gyakorlat biztosításáért, amely megfelel a hatályos szabályozásoknak és elvárásoknak.</p>	<p>a) Megfelel a jelenlegi szabályozásoknak, amelyek a dietetikusok munkakörnyezetére vonatkoznak.</p> <p>b) Biztonságos munkakörnyezetet teremt, amellyel minimálisra csökkenti az emberi jogokat érintő, valamint a lehetséges veszélyek és fertőzések kockázatát.</p> <p>c) Megőrzi alapos tudását a jelenleg elérhető legjobb gyakorlatokról, irányelvekről és szabályozásokról.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tudja, hogy miként lehet munkáját a jogi megkötések fényében végezni. • Olyan megközelítésben dolgozik, amely figyelembe veszi az emberi jogokat. • Megfelelően jár el a fertőzésveszély ellenőrzését illetően, mikor emberekkel, étellel bánt, vagy egyéb területen dolgozik. • Tisztában van a biztonságos munkakörnyezet fogalmával és annak megteremtési lehetőségével. • Fel tud mutatni olyan esettanulmányokat, amelyben alkalmazta a jó gyakorlatok és jogszabályok irányelveit annak érdekében, hogy gyakorlata megfeleljen a jogi elvárásoknak.

6.0 Kommunikáció és kapcsolatépítés képessége a gyakorlatban

Célja: A dietetikusok tanácsadói-, oktatói tevékenységeiket egy több ágazatot érintő környezetben, az különböző egészségi- és szociális szükségletekhez igazítva végzik

Kompetencia	Tanulás- vagy magatartásbeli eredmény	Példák a dokumentált vagy megfigyelt jó magatartásokra
6.1 Hatékony és felelősségteljes kommunikációt folytat.	<p>a) A kliens szükségleteihez illeszkedő kommunikációs stílust használ.</p> <p>b) Írásban és szóban is tisztán, alaposan és szakmailag korrekten fogalmaz, megfelelően használva a szakmai terminológiát.</p> <p>c) Használja interperszonális képességeit, hogy bizalmat és közös megértést alakítson ki az érintettekkel.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Kommunikációs stílusát az egyének és csoportok szükségleteihez és megértési szintjéhez alakítja.• Bátorító és aktív hallgatást magában foglaló technikákat használ, hogy fenntartsa a figyelmet.• El tudja magyarázni, hogy a non-verbális kommunikációt miképp lehet alkalmazni a hatékony kommunikációban.• A különböző képességgel rendelkező egyéneknek, eltérő oktatóanyagokat fejleszt ki és használ.• Információs csomagot fejleszt ki és értékeli adott kliensről (írásban, vizuálisan vagy szóban).• Keresi és fogadja kollégái és felettesei visszajelzését, kommunikációjának stílusára és módszerére vonatkozóan.• Ha csapatban dolgozik, ellenőrzi a csapattagok szakmai megértését.• Korrigálja személyes beszélgetésének módszerét, ha szükséges, a figyelem és megértés fenntartása érdekében.• Visszajelzést kér feletteseitől/tanáraitól a bizalom és figyelem fenntartásának képességére vonatkozóan, az interjúk során.

<p>6.2 Gyakorlata során kezdeményezi az együttműködést a többi szakmával, a pozitív eredmény elérése érdekében.</p>	<p>a) Együttműködést alakít ki és folyamatosan konzultál a klienseivel, a csapattagokkal és egyéb érintettekkel a kezelés javítása érdekében.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dokumentálja annak bizonyítékát, hogy egyéb szakmákkal együttműködve javította a kezelés hatékonyságát.
<p>6.3 Törekszik a minél szélesebb körű kapcsolatépítésre, amellyel a dietetikus szakmát segíti.</p>	<p>a) Megmutatja, miként használhatóak hatékonyan az együttműködésre és különböző egyesületi tagságra nyíló lehetőségek.</p> <p>b) Emeli a szakma elismertségét szakmaiságán és kapcsolatépítő képességein keresztül.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rögzíti, hogy egy szakmai beszélgetés miként segített elő és mutatta be a dietetikusok szakértelmét. • Munkája és viselkedése során professzionális dietetikusként jár el, a megfelelő irányelveket használva. • Cikket ír egy szakmai hírlevélbe, vagy egyéb médiumba. • Csatlakozik egy releváns bizottsághoz, amelyen keresztül promótálja a dietetikusok szerepét.
<p>6.4 Használja vezetői- és oktató szerepét, hogy jobb és hatékonyabb együttműködések építsen ki.</p>	<p>a) Részt vesz a felügyeleti-, oktató- és mentori folyamatokban kollégáival vagy diáktársaival.</p> <p>b) Megmutatja vezetői képességeit különböző formális és informális szerepeiben is.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A másokkal való együttműködés során tiszteletben tartja a szakmai szerepeket és felelősségi köröket. • Különböző technikákkal bátorít másokat szakmai fejlődésük értékelésére. • Olyan jellemzőket tud felmutatni, amelyekkel növeli a bizalmat és magabiztosságot saját vezetői szerepükben. • Vállalásokat tesz azért, hogy sikeres eredménnyel záruljon a csapatmunka. • Arra bátorít másokat, hogy értékeljék egymás képességeit és hozzájárulásait.
<p>6.5 Keresi, támogatja és ösztönzi azokat a lehetőségeket, ahol tanulhat társaitól, a diákoktól vagy másoktól.</p>	<p>a) Azonosítja és használja a tanulási lehetőségeket, hogy támogassa csapattársait és kollégáit.</p> <p>b) Részt vesz a megfelelő</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Arra bátorít másokat, hogy ismerjék fel a mindennapi tanulási lehetőségeket gyakorlatuk fejlesztéséhez.

	<p>oktatóanyagok kidolgozásában és használatában, hogy támogassa csapattársait.</p> <p>c) Visszajelzéseket kér, ad és azokra hatékonyan reagál.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aktív szerepet vállal az irodalmi áttekintésekben és beszélgetésekben. • Oktató anyagot dolgoz ki és vizsgálja annak hatékonyságát. • Vállalja, hogy ellenőrzi egy tanuló tanulási folyamatait. • Proaktívan lép fel saját tanulmányaival szemben és célokat határoz meg az élethossziglan tartó tanulás eléréséhez.
<p>6.6 Munkájával segíti a táplálkozástudomány és a diétetika hozzájárulását az egészség fejlődése érdekében.</p>	<p>a) Azonosítja azokat a lehetőségeket, amelyek az egészséget befolyásoló elemekben változást eredményezhetnek.</p> <p>b) Kiáll az érintettek mellett, egészségük fejlesztése érdekében.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Véghezvisz egy olyan projektet, amellyel be tudja mutatni, hogy miként tudják javítani a diétetikusok és a diétetika tudománya egy egyén, csoport vagy lakosság tápláltsági állapotát (pl. az alultápláltságot). fekvőbetegek körében) • Beszámolót készít arról, hogy miképp változtatott egy eljárás módon vagy egyéb helyzeten az érintettek megfelelő képviselője.

A Magyar Dietetikusok Országos Szövetsége

A Magyar Dietetikusok Országos Szövetsége 1991-ben jött létre, jelenleg közhasznú szervezetként működik. 1994 óta tagja az Európai Dietetikusok Szövetségének (European Federation of the Associations of Dietitians, EFAD), 2008 óta pedig a Dietetikusok Világszövetségének (International Confederation of Dietetic Associations, ICDA). Az MDOSZ tagjai főiskolát végzett dietetikusok és egyetemi diplomával rendelkező táplálkozástudományi szakemberek, akik nem csak az egészségügy különböző ellátási szintjein tevékenykednek, hanem jelentős létszámban az élelmiszeripar munkáját is segítik. Az MDOSZ olyan programok kidolgozásában és megszervezésében vesz részt, amelyeknek célja a fogyasztók hiteles tájékoztatása, továbbá az egészséges életmódnak megfelelő táplálkozási gyakorlat és szokások kialakítása pozitív befolyásolás útján.

Mi az MDOSZ célja?

- A lakosság egészségi állapotának megőrzése és javítása.
- Az egészséges táplálkozási szokások kialakítása és népszerűsítése a lakosság körében.
- A táplálkozással összefüggő betegségek dietoterápiás vonatkozásainak széleskörű megismertetése, elfogadtatása és bevezetése.